

Pradžia > ... > Kreipimasis į Teismą > Kur Ir Kaip > Kaip Kreiptis į Teismą? > Portugal

Kaip kreiptis į teismą?

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Portugalija

1 Ar turiu kreiptis į teismą, ar yra alternatyvų?

Portugalijoje ginčą galima išspręsti ir nesikreipiant į teismą. Yra alternatyvių ginčų sprendimo galimybių:

- arbitražo centrai,
- tarpininkavimo tarnybos,
- taikos teisėjai ir
- paramos įsiskolinimo atveju sistemos.

Alternatyvaus ginčų sprendimo tarnyba (*Gabinete de Resolução Alternativa de Litígios, GRAL*) atsako už pagalbą kuriant tokias neteismo ginčų sprendimo priemones ir už jų įgyvendinimą praktikoje.

Informacijos apie tai, kaip pasinaudoti vienu iš alternatyvaus ginčų sprendimo būdų, rasite [čia](#).

2 Ar nustatytas ieškinio senaties terminas?

Taip. Įstatymais nustatyta, kad teise kreiptis į teismą turi būti pasinaudota per tam tikrą laikotarpį, kuriam pasibaigus tokios teisės nebelieka.

- Civiliniame kodekse, CK, (*Código Civil, CC*) išdėstytos bendros nuostatos dėl senaties terminų.
- Specialios senaties nuostatos taikomos:

1. teisei pareikšti ieškinį dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu (CK 618 straipsnis);
2. ieškiniams dėl netinkamos kokybės prekių pirkimo-pardavimo sandorio panaikinimo (CK 917 straipsnis);
3. ieškiniams dėl dovanojimo panaikinimo (CK 976 straipsnis);
4. teisei nutraukti nuomos sutartis (CK 1085 straipsnis);
5. ieškiniams dėl valdymo išsaugojimo ir atkūrimo (CK 1282 straipsnis);
6. ieškiniams dėl susitarimo tuoktis pažeidimo (CK 1595 straipsnis);
7. ieškiniams dėl santuokos panaikinimo dėl liudytojų nebuvimo (CK 1646 straipsnis);
8. ieškiniams dėl tėvystės (motinystės) nuginkijimo (CK 1842 ir 1843 straipsniai);
9. ieškiniams dėl paveldėjimo teisės atėmimo pripažinimo (CK 2036 straipsnis);
10. ieškiniams dėl dovanų, viršijančių paveldimo turto disponuojamą dalį, sumažinimo (CK 2178 straipsnis);
11. ieškiniams dėl su testamentų nuostatomis susijusių klausimų sprendimo (CK 2248 straipsnis) ir
12. ieškiniams dėl testamentų arba jų nuostatų panaikinimo (CK 2308 straipsnis).

3 Ar turėčiau kreiptis į šios valstybės narės teismą?

Taip. Portugalijos teismai turi tarptautinę kompetenciją šiais atvejais:

- *kai ieškinyje gali būti pareikštas Portugalijos teisme pagal Portugalijos teisėje nustatytas Portugalijos teritorinės jurisdikcijos taisykles;*
- *kai aplinkybė, dėl kurios pareikštas ieškinyje, arba bet kuri iš su juo susijusių aplinkybių, atsirado Portugalijos teritorijoje;*

- *kai teisė, kurią siekiama įgyvendinti, gali būti patvirtinta tik pareiškiant ieškinį Portugalijos teritorijoje, arba kai ieškoviui kyla realių sunkumų pareikšti ieškinį užsienio valstybėje, nes ginčo dalyką su Portugalijos teisės sistema sieja svarbus asmeninio arba daiktinio pobūdžio ryšys.*“

Bendrosios taisyklės dėl Portugalijos teismų tarptautinės kompetencijos nustatytos Civilinio proceso kodekso (*Código de Processo Civil, CPC*) 59, 62, 63 ir 94 straipsniuose.

4 Jei taip, į kokį šios valstybės narės teismą turėčiau kreiptis – pagal savo arba atsakovo gyvenamąją vietą ar pagal kitus bylos teisingumo kriterijus?

Išsamus atsakymas į šį klausimą pateiktas šiame puslapyje esančioje informacijos suvestinėje „[Kurios šalies teismas atsakingas?](#)“.

5 Į kokį šios valstybės narės teismą turėčiau kreiptis, atsižvelgiant į ieškinio pobūdį ir ginčijamos sumos dydį?

Išsamus atsakymas į šį klausimą pateiktas šiame puslapyje esančioje informacijos suvestinėje „[Kurios šalies teismas atsakingas?](#)“.

6 Ar galiu pareikšti ieškinį teismui pats, ar turiu kreiptis į tarpininką – advokatą?

Paprastai asmenys gali iškelti bylą patys.

Civilinio proceso kodekso 40 ir 58 straipsniuose nurodytais atvejais privaloma paskirti advokatą.

7 Kur konkrečiai turiu kreiptis dėl ieškinio pareiškimo – į teismo priimamąjį, teismo sekretariatą ar kitą administracinį padalinį?

Paprastai pirminis ieškinyms teismui pateikiamas *elektroniniu būdu, kaip nustatyta 2013 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 280/2013: [Elektroninis teismo bylų tvarkymas](#)*

Civilinio proceso kodekso 144 straipsnio 7 dalyje nurodyti atvejai, kai ieškinį galima pateikti vienu iš šių būdų:

- pateikiant teismo administracijai;
- registruotu paštu arba
- faksu.

8 Kuria kalba galiu pareikšti ieškinį? Ar galiu ieškinį pareikšti žodžiu, ar jį būtina teikti raštu? Ar galiu siųsti ieškinį faksu arba elektroniniu paštu?

Pagal Civilinio proceso kodekso 133 straipsnį *teismo dokumentuose vartojama kalba yra portugalų.*

Portugalų kalbos nemokantys užsienio piliečiai, kurie turi būti apklausti Portugalijos teismuose, gali duoti parodymus kita kalba..

Procesinių dokumentų forma: paprastai procesiniai dokumentai gali būti pateikiami žodiniu būdu arba raštu. Turi būti naudojama tokia forma, kuri geriausiai atitinka dokumento paskirtį (CPK 131 straipsnis).

Procesinių dokumentų pateikimo teismui būdai: žr. atsakymą į 7 klausimą.

9 Ar yra nustatytos specialios ieškinio pareiškimo formos, o jeigu jų nėra, kaip turiu išdėstyti ieškinį? Koks turi būti ieškinio turinys?

Taip, yra. Be Bendrijos teisės aktuose nurodytų formų Portugalijoje yra specialių formų, skirtų konkrečioms ieškiniams – jas galima susirasti portale „Citius“.

Nacionalinėje teisėje nustatyta, kad procesiniai dokumentai turi atitikti kompetentingos institucijos pateiktą šabloną; tačiau privalomais laikomos tik teismo administracijos dokumentų formos (CPK 131 straipsnis).

Dokumente turi būti pateikta ši informacija:

- 2. Pirminiame ieškinyje pareiškėjas privalo:

a) nurodyti teismą ir skyrių, kuriame reiškiamas ieškinys, ir nurodyti šalis – jų vardus, pavardes (pavadinimus), gyvenamosios vietos arba registruotos buveinės adresus. Ieškovo (ir, jeigu įmanoma, kitų šalių) atveju taip pat būtina nurodyti asmens kodus ir mokesčių mokėtojo kodus, profesijas ir darbo vietas;

b) nurodyti savo teisinio atstovo buveinės adresą;

c) nurodyti ieškinio pobūdį;

d) suformuluoti reikalavimą;

e) nurodyti reikalavimo sumą;

f) paskirti už vykdymą atsakingą pareigūną, atsakingą už teismo šaukimo išdavimą, arba teisinį atstovą, atsakingą už jo įteikimą.

g) paskirti už vykdymą atsakingą pareigūną, atsakingą už teismo šaukimo išdavimą, arba teisinį atstovą, atsakingą už jo įteikimą.

- Atsakovas atsiliepime į ieškinį privalo:

a) nurodyti bylą;

b) nurodyti faktinį ir teisinį pagrindą, kuriuo remdamasis jis ginčija ieškovo pareikštą ieškinį;

c) nurodyti esmines faktines aplinkybes, kuriomis grindžiami pareikšti prieštaravimai ir

d) pateikti liudytojų sąrašą ir paprašyti išreikalauti kitų rūšių įrodymus. Kai atsakovas pareiškia priešieškinį ir ieškovas pateikia atsiliepimą į jį, atsakovui leidžiama pakeisti pradinį prašymą dėl įrodymų išreikalavimo.

10 Ar reikia mokėti teismo mokestį? Jeigu taip, kada? Ar turiu mokėti advokatui nuo pat ieškinio pareiškimo?

Taip, paprastai privaloma mokėti žyminį mokestį. Bylinėjimosi išlaidos apima žyminį mokestį, kitus mokesčius ir šalies patirtas išlaidas.

Svarbiausios su išlaidomis susijusios nuostatos iš esmės išdėstytos Civilinio proceso kodekso 145, 529, 530, 532 ir 533 straipsniuose bei [Bylinėjimosi išlaidų reglamente](#).

Žyminis mokestis mokamas toliau nurodytais atvejais (Bylinėjimosi išlaidų reglamento 14 straipsnis).

Bylose, kuriose būtina paskirti teisinį atstovą:

- Pirmas arba vienintelis žyminio mokesčio mokėjimas atliekamas įvykdžius atitinkamą procesinį veiksma.
- Jei nustatyta antra žyminio mokesčio įmoka, ji turi būti padaryta per 10 dienų nuo pranešimo apie galutinį posėdį.

Atvejais, kada teisinio atstovo paskirti nebūtina:

- Jeigu šalis dokumentą teikia tiesiogiai, žyminį mokestį už proceso inicijavimą reikia mokėti tik gavus pranešimą, kuriame nurodomas 10 dienų laikotarpis, per kurį turi būti atliktas mokėjimas, ir sankcijos, kurios būtų taikomos, jeigu mokėjimas nebūtų atliktas.

Žyminio mokesčio skaičiuoklę galima rasti [čia](#).

Pagal CPK 533 straipsnį advokato mokestis yra įtrauktas į šalies išlaidas, kurias moka bylą pralaimėjusi šalis.

Teisę į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą turinčios šalys privalo Bylinėjimosi išlaidų reglamento 25 straipsnyje nustatytais sąlygomis ir tvarka išsiųsti teismui ir bylą pralaimėjusiai šaliai detalią ir išsamią sąskaitą faktūrą.

11 Ar galiu gauti nemokamą teisinę pagalbą?

Taip, galima, jeigu atitinkate teisinės pagalbos gavėjui keliamus reikalavimus.

2004 m. liepos 29 d. Įstatymu Nr. 34/2004, kuriuo reglamentuojama [teisė kreiptis į teismą](#), nustatomos sąlygos, kuriomis galima prašyti teisinės pagalbos ir apibrėžiama jos teikimo tvarka.

Prašymą suteikti teisinę pagalbą reikia pateikti Portugalijos socialinės apsaugos tarnyboms (*Segurança Social*).

Prašymo suteikti teisinę pagalbą formą, taikytinus teisės aktus ir praktinį vadovą galima rasti [čia](#).

12 Nuo kurio momento mano ieškinys laikomas oficialiai pareikštu? Ar institucijos praneš, ar mano ieškinys pareikštas tinkamai?

Laikoma, kad byla iškelta, kai patvirtinama, kad yra pareikštas pirminis ieškinys, t. y.:

- jei ieškinys pateikiamas elektroniniu būdu, jo pareiškimo data yra išsiuntimo data;
- jei ieškinys pateikiamas teismo administracijai, jo pareiškimo data yra pateikimo data;
- jei ieškinys pateikiamas registruoti paštu, jo pareiškimo data yra atitinkama pašto registracijos data;
- jei ieškinys pateikiamas faksu, jo pareiškimo data yra išsiuntimo data.

(CPK 259 ir 144 straipsniai)

Teismo administracija privalo imtis reikiamų veiksmų, kad atsakovui būtų įteiktas šaukimas, o ieškovas būtų informuotas apie

- veiksmus, kurių imtasi ir, jei šaukimas neišduodamas, apie tokio sprendimo priežastis;
- gynybos priemones, jei atsakovas jų ėmėsi.

(CPK 226 ir 575 straipsniai)

13 Ar gausiu išsamią informaciją apie bylos tvarkaraštį (pvz., kada atvykti į bylos svarstymą)?

Taip. Šalys turi teisę susipažinti su bylos medžiaga. Pateikti šią informaciją yra teismo administracijos pareiga (CPK 163 straipsnis).

Per parengiamąjį teismo posėdį (arba pranešimu) teisėjas, pasitaręs su advokatais, nustato per galutinį teismo posėdį turimus atlikti veiksmus, posėdžių skaičių ir jų galimą trukmę bei terminus (Civilinio proceso kodekso 591 ir 593 straipsniai).

Taikytini teisės aktai

- [Civilinis kodeksas](#)
- [Civilinio proceso kodeksas](#)
- [Elektroninis teismo bylų tvarkymas](#)

- [Bylinėjimosi išlaidų reglamentas](#)
- [Galimybė kreiptis į teismą](#)

Pastaba

Ryšių palaikymo punktas ir teismai neprivalo vadovautis šioje informacijos suvestinėje pateikta informacija. Taip pat būtina susipažinti su galiojančiais teisės aktais ir jų vėlesniais pakeitimais.

■ Paskutinis naujinimas: 10/02/2026

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.